

สมัยก่อนประวัติศาสตร์

สมัยต่างๆ ของพื้นโลก

พื้นโลกแบ่งออกได้เป็น 4 สมัย คือ

1. Archean : สมัยเก่าแก่ที่สุดของหินของพื้นโลก

2. Primary : สมัยนี้เป็นการเริ่มแรกของสิ่งมีชีวิต

3. Secondary : เป็นสมัยที่สิ่งมีชีวิตต่างๆ เจริญเติบโตขึ้น อาทิเช่น สัตว์ดึกดำบรรพ์ประเภทไดโนเสาร์ (Dinosaur) เป็นต้น

4. Tertiary-Quaternary : เป็นสมัยสุดท้าย หรือผิวบนสุดของพื้นโลกตามทฤษฎีของวิชาธรณีวิทยา (Geology) และกิจกรรมของมนุษย์ได้เริ่มขึ้นในสมัยนี้ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ระยะอย่างกว้างๆ คือ

ยุคหินเก่า (Palaeolithic)¹ หรือหินตอย (Chipped Stone) โดยกำหนดเอาว่า มนุษย์ทำเครื่องใช้เครื่องมือด้วยหิน นำเอามากระทบกันให้มีคมมีลักษณะหยาบๆ สำหรับใช้เป็นอาวุธป้องกันตัวและจับสัตว์เป็นอาหารมีอายุอยู่ในเวลาประมาณ 1 แสนปีก่อนคริสตกาล (100,000 B.C.)²

ยุคหินใหม่ (Neolithic)³ หรือหินขัด (Polished Stone) โดยกำหนดเอาว่า มนุษย์ทำเครื่องมือเครื่องใช้เป็นอาวุธและอื่นๆ ด้วยหิน นำเอามาขัดแต่งให้เรียบร้อย มีลักษณะงดงามขึ้น มีอายุอยู่ในเวลาประมาณหนึ่งหมื่นปีก่อนคริสตกาล (10,000 B.C.) ถัดจากยุคหินใหม่แล้วจึงเกิดยุคต่างๆ ตามลำดับ คือ

ยุคทองแดง (Copper Age : 4,000 B.C.)⁴ **ยุคสำริด** (Bronze Age: 2,300 B.C.)⁵ **ยุคเหล็ก** (Iron Age : 1,300 B.C.)⁶ เหตุที่เกิดของศิลปะ (Sources from which art originated) : ได้แก่เครื่องมือล่าสัตว์ (Hunting Implements) ภาชนะใช้สอยประจำบ้าน (Domestic utensils) เครื่องนุ่งห่ม (Dresses) ที่อยู่อาศัย (Dwelling) และความรู้สึกในงานงามของคนเรามาตั้งแต่เกิด

ศิลปะซึ่งสร้างขึ้นเพื่อความเชื่ออันเร้นลับ ทางปรากฏการณ์ธรรมชาติ และภูตผีปิศาจ (Magic Art) ต่อมาได้คลี่คลายมาสู่ศาสนา ปรัชญา และศิลปะสาขาต่างๆ โดยลำดับดังนี้

บทสวดและพิธีกรรม-เป็นที่มาของวรรณคดี (Literature)

สถานที่อันศักดิ์สิทธิ์สำหรับชุมนุมชนและประกอบพิธีกรรม-เป็นที่มาของสถาปัตยกรรม (Architecture)

ดนตรีและการเต้นรำ-เป็นที่มาของดุริยางคศิลป์และนาฏศิลป์ (Music & Drama)

หน้ากากระบายสี เครื่องแต่งกาย และการระบายสีตามร่างกาย-เป็นที่มาของศิลปะจิตรกรรม (Painting)

การปั้นหรือแกะสลักหน้ากาก และรูปเคารพด้วยไม้-เป็นที่มาของศิลปะประติมากรรม (Sculpture)

กิจกรรมของมนุษย์สมัยหินเก่า⁷

มนุษย์สมัยนีโออัสชอยในถ้ำ ล่าสัตว์มาเป็นอาหารและมีเครื่องนุ่งห่ม ได้พบกิจกรรมของมนุษย์สมัยนี้หลายอย่าง จากประวัติศาสตร์เราได้ทราบถึงสถานที่ซึ่งผลงานของเขาหลายแห่ง (ระยะเวลาที่กำหนดขึ้นโดยนักธรณีวิทยาแต่ละคนนั้นแตกต่างกันมาก) ดังนี้

1. 100,000 B.C. สมัย Chellean (Chelles, ใกล้เมืองปารีส) พบเครื่องมือทำด้วยหินเหล็กไฟ (Flint)

2. 75,000 B.C. สมัย Acheulean (Acheul) พบเครื่องมือทำด้วยหินเหล็กไฟมีรูปลักษณะดีขึ้นกว่าเดิม

3. 50,000 B.C. สมัย Mousterian (Le Moustier, เป็นบริเวณ

หนึ่งในหุบผา Dordogne Valley ประเทศฝรั่งเศส มนุษย์สมัยนี้เรียกว่า Neandertal Man) ได้พบเครื่องหินเหล็กไฟและเครื่องมือทำด้วยกระดูกสัตว์

4. 22,000 B.C. Aurignacian (Aurignac หมู่บ้านเล็กๆ ในเมือง Pyrenees ของฝรั่งเศส ซึ่งเป็นพรมแดนระหว่างสเปนกับฝรั่งเศส มนุษย์สมัยนี้เรียกว่า Cro-Magnon Man ตามชื่อถ้ำเล็กๆ ในหุบผา Dordogne Valley) ความเจริญทางศิลปะสูงมากทางด้านจิตรกรรมและประติมากรรม งานจิตรกรรมที่มีชื่อเสียงอยู่ที่ถ้ำ Altamira ในประเทศสเปน

5. 19,000 B.C. Solutrian (Solutre อยู่ในตะวันออกเฉียงกลางของฝรั่งเศส) งานศิลปะของสมัยนี้มีคุณค่าด้อยกว่าสมัยก่อนๆ

6. 16,000 B.C. Magdalenian (La Madeleine อยู่ในใกล้ Les Eyzies ในหุบผา Dordogne Valley) ได้พบงานประติมากรรมทำด้วยหินและงาช้าง งานจิตรกรรมที่ Combareles Grottoes ในหุบผา Dordogne Valley ประเทศฝรั่งเศส

7. 12,000 B.C. Azilian (Mas d' Azil) ได้พบงานแกะสลักงาช้าง และกระดูกสัตว์ พบงานจิตรกรรมบนก้อนหินกลมขนาดเล็ก

กิจกรรมของมนุษย์สมัยหินใหม่

ความเจริญทางสังคมของมนุษย์สมัยนี้มีความก้าวหน้ามาก การเริ่มต้นชีวิตของสังคมนั้นมาจากหมู่บ้านซึ่งสร้างขึ้นในทะเลสาบหรือบนผืนแผ่นดิน ต่อๆ มาหมู่บ้านก็มีรั้วรอบขอบชิดขึ้นด้วยเสาไม้ การกลีกรรและการเลี้ยงสัตว์เริ่มขึ้นในสมัยนี้

ความสำคัญอย่างที่สุดของศิลปะในสมัยหินใหม่นี้ได้แก่การสร้างสิ่งซึ่งเป็นอนุสรณ์ด้วยหินแท่งใหญ่ (Megalithic monuments) คือ MENHIR⁸ DOLMEN⁹ CROMLECH¹⁰

บรรดาอนุสรณ์ซึ่งสร้างด้วยหินแท่งใหญ่มหึมาเหล่านี้ แสดงให้เห็นถึงแบบเริ่มแรกของงานสถาปัตยกรรมอันเป็นอนุสรณ์

เชิงอรรถ

1 Palaeo = แก่ + lith = หิน

2 Before Christ = ก่อนพระคริสต์เกิด (พุทธศักราชมีอายุก่อนคริสต์ศักราช 543 ปี)

3 Neo = ใหม่ + lith = หิน

4, 5, 6 = เป็นสมัยที่เรียกได้ว่า “ยุคโลหะ” โดยที่มนุษย์รู้จักการนำเอาโลหะธาตุดังกล่าวมาแล้่วมาใช้เป็นประโยชน์ต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตน ในด้านต่างๆ แล้วแต่กรณี

7 ก. สมัยต่างๆ ของยุคหินเก่าเท่าที่ปรากฏหลักฐานทางด้านการค้นคว้าของนักปราชญ์ทางธรณีวิทยาและมานุษยชาติวิทยานั้นสมัยแรกเริ่มของยุคหินที่ได้พบโครงกระดูกมนุษย์คือสมัย Eolithic (1,000,000-500,000 B.C.) ที่ประเทศชวา และปักกิ่ง (Java และ Peking Man) ต่อมาจึงได้พบอีกในสมัย Chellean ที่เมือง Pitdown และ Heidelberg

ข. ตรงกันข้ามกับศิลปะสมัย Palaeolithic ของสเปนและฝรั่งเศสซึ่งเขียนแต่รูปสัตว์เกือบทั้งสิ้น ส่วนศิลปะของพวกชาวอัฟริกันของสมัยเดียวกันนี้เขียนภาพสัตว์สัตว์จับปลา และการรบนพุง ซึ่งมีทั้งภาพคนและสัตว์ ตามสภาพของสมัยนั้น

8 แท่งหินสีเหลี่ยมสูงยอดสอบ

9 มีลักษณะคล้ายโต๊ะ คือมีขาสามขา มีแผ่นหินคลุมข้างบน ใช้เป็นที่ฝังศพ โต๊ะหินนี้ปรากฏว่าพบในทวีปยุโรปและอัฟริกา ในเอเชีย ในแคว้น Wales ประเทศอังกฤษ เรียก Cromlech

10 แท่งหินปักเป็นแถว มีแผ่นหินพาดอยู่ข้างบน อาจเป็นในรูปวงกลมขนาดใหญ่ และมีวงกลมเล็กๆ ภายในอีกก็ได้ เข้าใจกันว่าเป็นที่ฝังศพ หรือที่ประชุม หรือไม่ก็ประกอบพิธีกรรมต่างๆ